

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

на проект Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності та діяльності неприбуткових установ та організацій в умовах збройної агресії Росії проти України" (реєстр. №7364 від 10.05.2022 року), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М. та іншими народними депутатами України

26 травня 2022 року
протокол №100

Комітет на своєму засіданні 26 травня 2022 року (протокол №100) розглянув проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності та діяльності неприбуткових установ та організацій в умовах збройної агресії Росії проти України» (реєстр. №7364 від 10.05.2022 року), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М. та іншими народними депутатами України

Проектом Закону (реєстр. №7364 від 10.05.2022р.) пропонується внести зміни до Податкового кодексу України, зокрема:

виключити з оподатковуваного доходу волонтера доходів у вигляді витрат неприбуткової організації на проведення медичного огляду та вакцинації волонтера, інших лікувально-профілактичних заходів, безпосередньо пов'язаних з наданням волонтерської допомоги.

визначити неоподатковуваними витрати неприбуткової організації чи установи на відрядження волонтера (на проїзд, оплату вартості проживання, витрат на харчування, оплату телефонних розмов, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд, обов'язкове страхування, інші документально оформлені витрати.

визначити можливості для надання допомоги фізичним особам, які постраждали чи можуть постраждати внаслідок збройної агресії

неприбутковими організаціями без порушення вимог податкового законодавства.

визначити такими, що не включаються громадськими та благодійними організаціями до розрахунку суми для реєстрації платником ПДВ операцій з ввезення гуманітарної допомоги.

Згідно з пояснювальною запискою метою законопроекту є подолання викликів, які стали актуальними для волонтерського руху та неприбуткових організацій в умовах війни Російської Федерації проти України, і які покликані створити додаткові гарантії та можливості для волонтерів в умовах війни.

Головне науково експертне управління

Головне науково експертне управління у своєму висновку, зокрема, зазначило:

1. Пропоновані зміни до пп. 165.1.19 п.165.1 ст. 165 ПК по-перше, значно ускладнюють сприйняття норми, по-друге, у пропонованій редакції не забезпечують досягнення задекларованої, зокрема, у порівняльній таблиці до проекту, мети, а саме – *«для сприяння забезпеченню медичних гарантій необхідно виключити з загального місячного (річного) оподаткованого доходу волонтера витрати організації, що залучає волонтера на медичний огляд та вакцинацію такого волонтера»*.

Зокрема, за змістом оновленої норми вона поширюватиметься на будь-якого платника податку або члена сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку.

Уточнення ж – *«в тому числі ... також витрат неприбуткової установи чи організації, на проведення медичного огляду та вакцинації волонтера, інших лікувально-профілактичних заходів, безпосередньо пов'язаних з наданням волонтерської допомоги відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність»* – лише передбачає, що такі витрати не включатимуться до загального місячного (річного) оподаткованого доходу волонтера серед інших, зазначених вище витрат (принагідно звертаємо увагу на доцільність уточнення у вказаному формулюванні, що йдеться саме про витрати «неприбуткової установи чи організації, що залучають до своєї діяльності волонтерів»).

У свою чергу, припис *«інших лікувально-профілактичних заходів, безпосередньо пов'язаних з наданням волонтерської допомоги відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність»* у запропонованій редакції взагалі не стосується волонтера, якого залучають неприбуткова установа чи організація, а, по суті, будь-якої особи, якій надається волонтерська допомога. Відтак, він потребує відповідного коригування.

З приводу пропонованого формулювання «неприбуткова установа чи організація яка залучає до своєї діяльності волонтерів», зауважено, що вбачається доцільним конкретизувати, що йдеться саме про установи та

організації, передбачені Законом. Принагідно звертаємо увагу, що в Законі застосовується формулювання – «організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів» (ст. 5).

Також, виникає питання щодо пропозиції не включати до загального місячного (річного) оподаткованого доходу волонтера «витрати на проведення медичного огляду та вакцинації волонтера, інших лікувально-профілактичних заходів, безпосередньо пов'язаних з наданням волонтерської допомоги відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність» лише неприбуткової установи чи організації, які залучають волонтера, тоді як відповідно до ч. 2 ст. 11 Закону «відшкодування витрат, визначених частиною першою цієї статті, може здійснюватися також за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів – у разі укладення з ними договору про надання волонтерської допомоги, міжнародних програм».

2. Звернуто увагу на те, що порівняльна таблиця до проекту містить зміни до пп. 165.1.42 п. 165.1 ст. 165 ПК, які у проекті відсутні.

Стосовно запропонованих змін, зауважено, що у пропонованому вигляді вказана норма не містить жодних обмежень та застережень, що може бути використано з метою мінімізації податкових зобов'язань. Принагідно звертаємо увагу, що у порівняльній таблиці до проекту, де містяться відповідні зміни, необхідність їх прийняття обумовлюється не оподаткуванням виключно «компенсаційних витрат пов'язаних з участю волонтерів у навчальних заходах (*тренінги з домедичної допомоги, психологічної адаптації, ПТСР тощо*)».

3. Не може бути підтримана у пропонованій редакції норма нового абз. 2 п. 63 підрозділу 4 розділу ХХ, згідно з яким «на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану не вважається порушенням вимог пункту 133.4 статті 133 цього Кодексу передачі майна, надання послуг неприбутковою організацією, для допомоги фізичним особам, які *постраждали чи можуть постраждати* внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», оскільки може призвести до мінімізації оподаткування. Особливо це стосується формулювання «фізичні особи, що *можуть постраждати* внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», яке не відповідає принципу правової визначеності поняття.

4. Назва проекту не повною мірою відповідає його змісту, оскільки у проекті вирішуються відповідні питання стосовно діяльності волонтерів та неприбуткових установ чи організацій не лише «в умовах збройної агресії Росії проти України», а й у мирний час.

Крім того, за змістом уточнених приписів ПК їх дія поширюється не лише на волонтерів, а на платників податків загалом.

Зауважимо також, що замість слова «Росії» слід вживати слова «Російської Федерації».

5. Звернуто увагу, що в проекті відсутні положення щодо набрання чинності Законом, проект якого розглядається. Зазначимо, що такий припис, зазвичай, вміщується у розділі II закону, який у проекті відсутній. Натомість, розділ I проекту містить п.п. 2, 3, які, за своїм змістом, вочевидь, мають викладатись у розділі II «Прикінцеві положення».

У свою чергу, виглядає некоректним, в аспекті можливості забезпечення реалізації, припис п. 2 розділу I проекту, в якому доручено «Кабінету Міністрів України *невідкладно* забезпечити перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом».

Міністерство фінансів України

Міністерство фінансів України *не підтримує* запропоновані законопроектом зміни.

Зокрема, у своєму експертному висновку Міністерство фінансів України зазначило наступне:

Щодо законодавчих змін у частині податку на прибуток

Стосовно розширення положення пункту 63 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу зазначено, що запропоноване призведе до ускладнення адміністрування доходів неприбуткових організацій у частині їх цільового використання, оскільки цільове використання доходів неприбуткових організацій має бути підтверджене документально для визначеності осіб, які фактично є постраждалими.

Стосовно використання у законодавчих пропозиціях до положення пункту 63 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу у частині визначення осіб, які можуть постраждати внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, зазначено, що це призводить до правової невизначеності цього поняття, що зі свого боку дозволить неприбутковим організаціям використовувати власні доходи (прибутки) не за цільовим призначенням, а саме з порушенням положення пункту 133.4 статті 133 Кодексу.

Щодо законодавчих змін у частині податку на доходи фізичних осіб

Пропозиції щодо звільнення від оподаткування коштів або вартості майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку (волонтера), за рахунок неприбуткової установи чи організації, яка залучає до своєї діяльності волонтерів, а також звільнення від оподаткування витрат неприбуткової установи чи організації, на проведення медичного огляду та вакцинації волонтера, інших лікувальнопрофілактичних заходів, безпосередньо пов'язаних з наданням волонтерської допомоги відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність» вже врегульовані підпунктом 165.1.19 пункту 165.1 статті 165 Кодексу,

У частині не включення до оподаткованого доходу суми коштів

(допомоги), наданої неприбутковими благодійними організаціями та громадськими об'єднаннями, в тому числі, громадськими організаціями платникам податку (волонтерам) – учасникам тренінгів та семінарів, у вигляді оплати чи компенсації витрат учасників таких заходів за участь у такому заході (доповнення підпункту 165.1.42 пункту 165.1 статті 165 Кодексу) зазначено, що у запропонованій нормі не визначено якими саме документами (сертифікатом, свідоцтвом) волонтерами може бути підтверджено участь у тренінгах та семінарах. Запропонована пропозиція може бути використана несумлінними платниками податків у схемах ухилення від оподаткування, що призведе до звуження бази оподаткування і втрат бюджетів з податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Стосовно визначення неоподатковуваними витрати неприбуткової організації чи установи на відрядження волонтера (на проїзд, оплату вартості проживання, витрат на харчування оплату телефонних розмов, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд, обов'язкове страхування, інші документально оформлені витрати) (зміни до підпункту 170.9.1 пункту 170.9 статті 170 Кодексу) зазначено, що прийняття запропонованої норми може призвести до ухилення від оподаткування несумлінними платниками податків, звуження бази оподаткування і втрат податку на доходи фізичних осіб та військового збору

Щодо законодавчих змін у частині ПДВ

У цілому, підтримуючи ідею щодо не включення під час обрахунку загальної суми для обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість суми операцій з постачання на митній території України товарів/послуг як міжнародної технічної допомоги та товарів/послуг, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги, здійснених громадськими об'єднаннями та/або благодійними організаціями (аналогічно не включенню операцій з надання благодійної допомоги, яке передбачене чинною нормою Кодексу), зазначено, що законопроект № 7364 підлягає суттєвому доопрацюванню з огляду на таке.

Згідно із пунктом 181.1 статті 181 Кодексу особа зобов'язана зареєструватися як платник податку у разі, якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1000000 гривень (без урахування податку на додану вартість), крім особи, яка є платником єдиного податку першої – третьої груп.

Тобто під час обрахунку загальної суми від здійснення операцій для обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість не враховується сума операцій із ввезення товарів на митну територію України.

Проте відповідно до пункту 197.11 статті 197 Кодексу звільняються від оподаткування податком на додану вартість не лише операції з постачання на митній території України товарів/послуг як міжнародної технічної допомоги

та товарів/послуг, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги, а також операції із ввезення таких товарів на митну територію України та операції із ввезення на митну територію України майна як гуманітарної допомоги, наданої згідно з нормами Закону України «Про гуманітарну допомогу».

Отже, зміна до підпункту 69.12 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу щодо не включення під час обрахунку загальної суми для обов'язкової реєстрації платником податку на додану вартість суми операцій, здійснених громадськими об'єднаннями та/або благодійними організаціями, може містити лише посилання на норми Кодексу, пов'язані виключно із здійсненням операцій з постачання товарів/послуг на митній території України.

Крім того, законопроект № 7364 потребує доопрацювання з питань нормопроектувальної техніки. Зокрема, у підрозділі 4 розділу XX Кодексу відсутній пункт 69, натомість норма, зміна до якої вноситься законопроектом № 7364, міститься у підрозділі 10 розділу XX Кодексу.

Також порівняльна таблиця до законопроекту потребує приведення у відповідність із змістом запропонованої редакції норми у тексті законопроекту.

З огляду на вищезазначене та керуючись положеннями частини третьої статті 93, статті 108 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України:

проект закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності та діяльності неприбуткових установ та організацій в умовах збройної агресії Росії проти України» (реєстр. №7364 від 10.05.2022 року), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М. та іншими народними депутатами України» **включити до порядку денного** сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;

рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності та діяльності неприбуткових установ та організацій в умовах збройної агресії Росії проти України» (реєстр. №7364 від 10.05.2022 року), поданий народним депутатом України Третяковою Г.М. та іншими народними депутатами України» за наслідками розгляду в першому читанні, відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», **прийняти за основу** з дорученням Комітету підготувати його до другого читання з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи.

Співдоповідачем від Комітету під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Гетманцева Д.О.– голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Левченко В.В.
т.255-27-35

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000440A3100AB198F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2022/85842 від 26.05.2022

912142